

ISSN 1318-9670

9 771318 967002

NARAVOSLOVNA

solnica

revija za učitelje, vzgojitelje in starše

zima 2025 • letnik XXIX • št. 2

UNIVERZA
V LJUBLJANI

PEF

Pedagoška
fakulteta

Odgovorno lastništvo živali

Razgradnja hrane s prebavnimi
encimi

Spodbuden učitelj – spodbudni
učenci

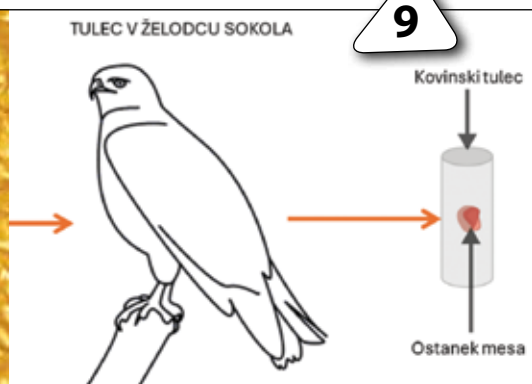
4

7

9

Drage bralke, dragi bralci!

Pred vami je spomladanska številka revije *Naravoslovna solnica*, ki prinaša svež izbor strokovnih prispevkov in didaktičnih idej za delo v vrtcih ter osnovnih šolah. Veseli smo, da lahko z vami delimo bogate vsebine, ki na eni strani odražajo tako rezultate raziskav kot tudi primere dobrih praks iz izobraževalnega okolja. Vzgojitelje in učitelje ponovno vabimo, da na uredništvo pošljete prispevke, ki prikazujejo vaše inovativne pristope k poučevanju naravoslovja in tako soustvarjate vsebino revije. Vaše bogate praktične izkušnje in preizkušene metode, s katerimi vsakodnevno navdušujete učence in otroke, tako z veseljem delimo z ostalimi. Vaši prispevki so dragoceni, saj lahko pripomorejo k razvoju kakovostnega naravoslovnega izobraževanja. Če potrebujete pomoč pri pripravi prispevka, smo vam na voljo za nasvete in podporo.

Tudi v tej številki osvetljujemo različne naravoslovne tematike. Med drugim lahko preberete zanimiv prispevek o zgodovini raziskovanja želodca in o tem, kako lahko učence pri pouku spodbudimo k učenju z raziskovanjem.

Če vas zanima svet geologije, vam v branje priporočamo prispevek o lehnjaku, tej edinstveni sedimentni kamnini, ki jo najdemo tudi v Sloveniji in ima tako pomemben naravoslovni kot tudi kulturni pomen.

V prispevku o Sončevih pegah so predstavljeni pokazatelji Sončeve aktivnosti, ki vplivajo na podnebje in tehnološke sisteme na Zemlji. Opisane so njihove lastnosti, zgodovina opazovanj ter delo izbranih znanstvenikov.

V prispevku z naslovom *Razgradnja hrane s prebavnimi encimi* lahko preberete zanimiva dejstva, ki so povezana z delovanjem prebavnih encimov in vplivom okoljskih dejavnikov na razgradnjo hrane. Predstavljena je zanimiva aktivnost, ki jo lahko izvedemo v učilnici.

S kvizom o vročinskih valovih lahko z nalogami zaprtega tipa preverite svoje znanje o tem, kako vročinski valovi nastajajo, kakšne posledice imajo in kako se lahko nanje prilagodimo.

V prispevku *Odgovorno lastništvo živali* se seznanite s poglobljenim vpogledom v izzive in obveznosti, ki jih prinaša skrb za hišne ljubljence. Strokovnjakinja s področja veterine s primeri opozarja na pasti impulzivnih odločitev pri nakupu ali posvojitvi živali.

To je le nekaj zapisanih utrinkov, še več njih pa vas čaka v reviji. Naj bo pomlad ustvarjalna, raziskovalna in polna navdihujočih izzivov!

dr. Miha Slapničar,
član uredniškega odbora

Revija izhaja trikrat na leto – jeseni, pozimi in spomladi. Cena posamezne številke je 8,00 €. Letna naročnina znaša 24,00 €. Plačuje se enkrat letno in sicer novembra. Študentje imajo 10-odstotni popust. Šole, ki bodo naročile po 2 ali več izvodov revije, imajo pri naročilu 10-odstotni popust.

Naslov uredništva, naročanje in oglaševanje:

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16, 1000 Ljubljana

tel.: 01/5892 312, faks: 01/5892 233 (pripis: za dr. Gregor Torkar), e-pošta: naravoslovna.solnica@pef.uni-lj.si, www.pef.uni-lj.si

NARAVOSLOVNA SOLNICA Založnik: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani ■ Dekanja: dr. Karmen Pižorn ■ Odgovorni urednik: dr. Gregor Torkar ■ Urednica: dr. Jerneja Pavlin ■ Jezikovni pregled: dr. Darija Skubic ■ Oblikovanje: Andreja Globočnik ■ Fotografija na naslovnici: Kužki na obisku (foto: Nika Vrbinc Mihelič) ■ Prelom: Igor Cerar ■ Tisk: Para d. o. o., Ljubljana ■ Uredniški odbor: dr. Ana Gostinčar Blagotinšek, dr. Darja Skribe Dimec, dr. Miha Slapničar, dr. Dušan Krnel, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Nataša Jeras, OŠ Šmartno pod Šmarno goro, Eva Lederer, Živa Škrinjar, OŠ Spodnja Šiška, Ana Gregorac, OŠ Loka Črnomelj

4 **Odgovorno lastništvo živali**
Alenka Seliškar

7 **Sončeve pege in njihov pomen za življenje na Zemlji**
Eva Kučič, Sonja Jejčič

9 **Zgodovina raziskovanja delovanja želodca in učenje z raziskovanjem**
Gregor Torkar

PROJEKTI

13 **Razvoj kompetenc (prihodnjih) vzgojiteljic in vzgojiteljev za spodbujanje zelenega prehoda, trajnostnega razvoja in okoljske pismenosti v zgodnjem otroštvu**
Iztok Devetak, Janez Vogrinc, Matej Vošnjak

16 **Izobraževanja o vročinskih valovih: vodnik za učitelje**
Evangelia Mavrikaki, Lia Galani

KVIZ

19 **Kviz o vročinskih valovih**
Evangelia Mavrikaki, Lia Galani, Žan Rode

IZ ŠOL IN VRTCEV

20 **Razgradnja hrane s prebavnimi encimi**
Katja Bukovnik

24 **Tehnike zbiranja podatkov o organizmih v naravi**
Gregor Torkar, Hana Rožman, Žan Rode

30 **Spodbuden učitelj – spodbudni učenci**
Nika Vrbinc Mihelič

ZRNO SOLI

36 **Lehnjak**
Miha Slapničar

IZ ZALOŽB

38 **Samotarec Samo**
39 **Skrivnostno življenje gozdov**

Učiteljicam in študentkam, katerih prispevki so objavljeni v tej številki, bosta založbi Rokus Klett in Hiša knjig podarili knjige iz svojega založniškega programa.

Veseli smo, da nam pošiljate svoje prispevke in tako sooblikujete revijo. Hvala za zaupanje.

Uredništvo